nieuws

Verzamelde bijenexpertise op Proefcentrum Fruitteelt

nieuws

Vorige week werd op het Proefcentrum Fruitteelt in Sint-Truiden de twaalfde prijs ‘professor Albert Soenen’ uitgereikt. Wijlen professor Soenen was de eerste directeur van het Opzoekingsstation van Gorsem, de oudste van de drie instellingen die sinds 2005 pcfruit vormen. Uit acht kandidaturen, waarvan vijf uit het buitenland, was de eer en de geldprijs weggelegd voor doctor Björn Kristian Klatt. Hij onderzocht de voordelen van bestuiving door bijen in de aardbeienteelt. Voorafgaand aan de prijsuitreiking organiseerde het kennisconsortium Agrolink Vlaanderen een workshop over bijen. Professor Dirk De Graaf (UGent) zette uiteen dat bijensterfte een complex samenspel van factoren is zodat de oplossing een krachtenbundeling vraagt.

12 MEI 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:27

Lees meer over:
fruitteelt
natuur

Vorige week werd op het Proefcentrum Fruitteelt in Sint-Truiden de twaalfde prijs ‘professor Albert Soenen’ uitgereikt. Wijlen professor Soenen was de eerste directeur van het Opzoekingsstation van Gorsem, de oudste van de drie instellingen die sinds 2005 pcfruit vormen. Uit acht kandidaturen, waarvan vijf uit het buitenland, was de eer en de geldprijs weggelegd voor doctor Björn Kristian Klatt. Hij onderzocht de voordelen van bestuiving door bijen in de aardbeienteelt. Voorafgaand aan de prijsuitreiking organiseerde het kennisconsortium Agrolink Vlaanderen een workshop over bijen. Professor Dirk De Graaf (UGent) zette uiteen dat bijensterfte een complex samenspel van factoren is zodat de oplossing een krachtenbundeling vraagt.

De ‘Stichting Professor Albert Soenen’ wil wetenschappelijk onderzoek naar fruit(teelt) een duwtje in de rug geven. Deze stichting werd opgericht met de financiële steun van fruittelers, veilingen en gelieerde bedrijven naar aanleiding van het emeritaat van professor Albert Soenen. De voormalige directeur van het Opzoekingsstation van Gorsem, dat opgegaan is in het Proefcentrum Fruitteelt, overleed in 2013 na een leven dat gewijd was een fruitteelt en wetenschap. Om de drie jaar wordt een prijs die naar hem vernoemd is, uitgereikt aan een jonge onderzoeker die zich toelegde op fruitteelt.

Ditmaal viel de eer en de geldprijs van 2.500 euro te beurt aan de jonge Duitser Björn Kristian Klatt, als postdoctoraal onderzoeker actief aan de universiteit van Lund in Zweden. Hij haalde het van zeven andere inzendingen die door de jury beoordeeld werden op wetenschappelijke kwaliteit, originaliteit, taal en vorm en mogelijke impact op de fruitteelt. Klatt onderscheidde zich met een onderzoek naar de voordelen van bestuiving van aardbeien door bijen. Hij constateerde dat de marktwaarde van aardbeien hierdoor sterk verhoogd. Bijen zorgen namelijk voor meer productie en voor mooiere aardbeien met een langere levensduur.

De resultaten bij aardbeien zijn gerelateerd aan een mechanisme bepaald door planthormonen. Het is dus zeer waarschijnlijk dat ze ook van toepassing zijn op vele andere fruitsoorten. Klatt maakt ook duidelijk dat het belangrijk is om de juiste combinatie van aardbeienrassen aan te planten op één perceel. De intensiteit van de geur van de aardbeibloesem is immers afhankelijk van het ras en die geurintensiteit is juist nodig om bijen aan te trekken. Variëteiten die de meeste geurstoffen produceren, worden immers het meest bezocht door de bijen.

De prijsuitreiking werd voorafgegaan door een workshop over bijen, georganiseerd door het kennisconsortium Agrolink Vlaanderen waar het Proefcentrum Fruitteelt deel van uitmaakt. Professor Dirk De Graaf, de bekende bijenexpert van de Universiteit Gent, stond stil bij de verschillende oorzaken van de hoge wintersterfte bij honingbijen. De kwalen zijn bekend: een te klein voedselaanbod, chemische gewasbeschermingsmiddelen die de bijen verzwakken en de varroamijt en andere belagers die de genadeslag kunnen toedienen. Dat bijen zo gevoelig zijn voor gewasbeschermingsmiddelen heeft te maken met hun beperkt vermogen tot 'ontgiften'.

Het effect van de virussen die overgedragen worden door de varroamijt is zeer vergelijkbaar. De zieke bijen hun immuunsysteem wordt onderdrukt, een effect dat ook vastgesteld werd bij blootstelling aan neonicotinoïden, en hun levensduur verkort. Voor bijenziekten geldt dat niet zozeer de aard van de ziekte maar wel het aantal pathogenen van belang is. Professor De Graaf heeft het over een "cumulatief effect": vanaf vier pathogenen in een bijenkorf sneuvelen plots veel meer bijen.

Met de gezondheidsstatus van de honingbij loopt het al in een vroeg stadium mis. Onderzoek wees uit dat driekwart van de eieren die de koningin legt, besmet kan zijn met een virus. De bijenexpert van UGent maakt zich ook zorgen over de noodmaatregelen die imkers toepassen, met name de import van bijenvolken uit het buitenland. Dat vergroot het risico op ziekteoverdracht en doet onze 'lokale honingbij' op den duur verloren gaan. "Postorder-koninginnen die het goed doen in het buitenland zijn misschien niet aangepast aan de Belgische omstandigheden", waarschuwt De Graaf ook voor deze vorm van overhaaste import.

De genetica van de bij heeft naar verluidt ook te lijden onder de populaire keuze voor kunstmatige inseminatie. Per definitie is dat 'onnatuurlijk', maar in de bijenteelt speelt mee dat koninginnen in de natuur niet met één maar met meerdere darren paren. Dat levert bijen op met een hogere ziekteweerstand terwijl de huidige selectiemethoden een productieve en zachtaardige maar wel kwetsbare bij opleveren. Honderd jaar geleden moest een bij niet 'gepamperd' worden, terwijl een imker tegenwoordig een heel arbeidsintensieve opdracht heeft. De bijenprofessor adviseert om in de selectie een stukje terug te keren naar die 'natuurlijke honingbijen'.

Meer in het algemeen zijn imkerspraktijken voor verbetering vatbaar. In de bijenwas stapelen schadelijke stoffen zich op zodat het niet deugt om deze was te blijven recycleren in de bijenkasten. Zo riskeer je als imker om zelfs sporen van het al lang verboden DDT terug te vinden. Het Vlaams bijenteeltplan focust dan ook op de verspreiding van goede praktijken via brochures en filmpjes op YouTube. "Elkeen heeft een eigen manier van werken, en dat mag, op voorwaarde dat het tot goede resultaten leidt. Dat gaan we de komende jaren onderzoeken door een veelheid aan data te vergaren." Professor De Graaf heeft een goed gevoel bij het bijenplan omdat voor het eerst alle imkersverenigingen zich achter één actieplan scharen.

Ter besluit: de verschillende stressoren (weinig voedsel, varroamijt, pesticiden, enz.) hebben gelijkaardige effecten op bijen, treden ze samen op dan resulteert dat in een sterk verhoogde bijensterfte. Het vergroten van het voedselaanbod is een opdracht voor velen, terwijl voor het terugdringen voor de blootstelling aan pesticiden onder meer naar landbouwers gekeken wordt. Imkers wacht de grootste opdracht want de huidige imkerpraktijken lijken op meerdere punten voor verbetering vatbaar.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |